

Äventyr i Söderhavet

S.Holmsen

December 30, 2016

En bok från 1951 som jag minns från mina föräldrars bibliotek. Jag bläddrade i den som barn, fascinerades lätt av bilderna, bland annat av en naken nyf. Kom aldrig för mig att läsa den.

Boken är något av en överraskning när jag väl läser den drygt ett halvsekel senare. Ett nytryck av Folket i Bilds förlag från en äldre upplaga med titeln 'Ön bortom synranden'. Istället för en glättad reseskildring finner jag här något av ett öde. En ung äventyrslysten man far till Tahiti med sin ungdoms kärlek. Ett barn föds, en flicka. Efter ett par års slit har de tjänat ihop tillräckligt med pengar för att skaffa sig en bit land. Först bor de i djungeln i ett tält. Drabbas av en tropisk tyfon, och författaren av en tropisk feber medan han försöker dika ut runt tältet. Så småningom bygger de en bostad vid stranden och därefter en stig upp till bergsplatå där de börjar odla. Efter att fransmännen kom till ön hade befolkningen decimerats otaliga gånger och endast en spillra återstod av de ursprungliga polyneserna, bland annat hade plåtarna avfolkats. De sliter med att rensa bort det ogräs de franska kolonialisatorerna hade medfört och får så småningom en fungerande plantage. Ytterligare en dotter föds och författaren får agera barnmorska eftersom den franske doktorn vägrar att ta emot utlänningar. En influensa epidemi slår till, den nyfödda flickan dör. En ny tyfon slår till som fullständigt förstör plantaget och de tvingas sälja, men kan bara sälja till fransmän. Det blir till slut för mycket för frun, hon tar barnet och beger sig hem. De har inte tillräckligt med pengar för att åka alla. Så sägs det åtminstone. Författaren är övergiven. En medicinman förbarmar sig över honom, och tar honom till en ceremoni, där stenar hettas upp för att barfota gås på. En så kallad *umuti*. Författaren inbjuds att försöka, men han är tveksam, har han den rätta tron? Men allt gå väl, inte en skråma. Ett under, ett mirakel som inte förklaras. Boken slutar. Inte oäven.

Boken kommer även med tio så kallade planscher, som har mycket litet med bokens innehåll att göra. En visar en bild på den framgångsrike författaren Zane Grey och hans sekreterare tillsammans med författaren och dennes familj. Av sju års erfarenheter behandlas således bara en bråkdel.

Jag googlar på Holmsen, och finner föga förvånande samma information upprepad om och om igen. Född 1906, död 1992. Gift med Margit Holm (f. 1906) 1928(27), ett barn fött 1930. Således äger händelserna rum under sent 20-tal tidigt 30-tal. (Han beger sig ut på sjön som 16-åring). Sedan gift 1945 med konstnärinna Agda Göthlin (1920-75). Skriver en 17 titlar, många översatta. Känd som tidig miljökämpe (men å andra sidan civilizationsskeptisism har en lång historia) och medlem av Bahajrörelsen. Något av en mystiker.

December 30, 2016 **Ulf Persson:** *Prof.em, Chalmers U.of Tech., Göteborg Sweden ulfp@chalmers.se*